

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/54/2019
Identifikačné číslo spisu:	3816010324
Dátum vydania rozhodnutia:	10.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3816010324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného X. J. a spol. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného X. J. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jaroslava Hujíka proti rozsudku Okresného súdu Prievidza z 11. júla 2016, sp. zn. 1T/79/2016, na neverejnom zasadnutí konanom 10. septembra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Tr. por. dovolanie obvineného X. J. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 11. júla 2016, sp. zn. 1T/79/2016, bol uznaný za vinného v bode 1/ obvinený X. J. zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona č. 1/2014 Z. z., sčasti dokonaný, a v bode 2/ obvinený S. Z. zo spáchania pokračovacieho zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák. v znení zákona č. 1/2014 Z. z., a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Obvinený X. J. bol za to podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), n) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere dvanásť rokov a šesť mesiacov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. okresný súd uložil obvinenému X. J. ochranný dohľad v trvaní dva roky.

Obvineného S. Z. za to podľa § 172 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), n) Tr. zák., §

37 písm. m) Tr. zák. odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere tri roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku okresného súdu, napádajúc tento v celom rozsahu, najmä však výrok o treste, podal obvinený X. J. prostredníctvom obhajcu dovolanie, uplatňujúc dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., s odôvodnením, že k ich naplneniu malo dôjsť postupom okresného súdu, ktorý pri určovaní druhu trestu a jeho výmery nepoužil ustanovenia § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., a teda mu neuložil, pre neho priaznivejší, súhrnný trest vo vzťahu k trestu, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza z 23. novembra 2015, sp. zn. 3T/83/2015, a zároveň, naopak, nesprávne a v rozpore s § 235 písm. c) Tr. por. a § 163 ods. 3 Tr. por. použil ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák., hoci jeho predchádzajúce odsúdenie za zločin, resp. za obzvlášť závažný zločin, nebolo v skutkovej vete obžalobného návrhu jednoznačne uvedené.

Obvinený preto podaným dovolaním žiadal, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v jeho neprospech, a to v ustanoveniach, na porušenie ktorých dovolaním poukázal a o ktoré sa dovolacie dôvody opierajú, a súčasne zrušil napadnuté rozhodnutie - rozsudok Okresného súdu Prievidza z 11. júla 2016, sp. zn. 1T/79/2016, a Okresnému súdu Prievidza prikázal, aby vec opätovne prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného X. J. doručil na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Prievidza.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného X. J. s poukazom na zápisnicu z hlavného pojednávania z 11. júla 2016 pripomenul, že dovolateľ sa na hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku výslovne vzdal práva podať odvolanie voči rozsudku, a to aj za osoby oprávnené podať v jeho mene odvolanie. Dodal, že odvolanie nepodal voči rozsudku súdu prvého stupňa ani prokurátor. Vychádzajúc z uvedeného a citujúc ustanovenia § 369 ods. 1 Tr. por., § 369 ods. 2 Tr. por., § 372 ods. 1 Tr. por. a § 382 písm. d) Tr. por., mal prokurátor za to, že v danom prípade neboli splnené podmienky dovolania podľa § 372 Tr. por., keďže obvinený môže podať dovolanie len vtedy, ak využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté, k čomu v posudzovanej veci nedošlo. Z dôvodu, že ani prokurátor nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, tento podľa neho nie je možné napadnúť dovolaním zo strany obvineného.

Na základe uvedených skutočností preto prokurátor navrhol dovolanie obvineného X. J., podané prostredníctvom jemu ustanoveného obhajcu JUDr. Jaroslava Hujíka, podľa § 382 písm. d) Tr. por. odmietnuť, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 372 Tr. por.

Predmetné vyjadrenie okresnej prokuratúry, doručené súdom prvého stupňa obvinenému i jemu ustanovenému obhajcovi, zostalo zo strany obvineného, ktorý naň nereagoval ani prostredníctvom svojho obhajcu, bez odozvy.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o podanom dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo, spĺňajúc podmienky uvedené v § 373 ods. 1 a 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), avšak neoprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 1 Tr. por.), a to z nasledujúcich dôvodov:

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 11. júla 2016 (č. l. 580 až 582) vyplýva, že obvinený X.

J. za prítomnosti svojej obhajkyne JUDr. Kataríny Gahírovej urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku tak, ako je uvedený v obžalobnom návrhu (č. l. 580 p. v.), v nadväznosti na ktoré okresný súd následne procesne bezchybným postupom prijal vyhlásenie obvineného X. J. o vine (č. l. 581 p. v.). Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku, vysvetlení jeho významu a poučení o oprávnom prostriedku sa obvinený X. J. vzdal práva podať odvolanie, a to aj za oprávnené osoby (č. l. 582 p. v.). Vzdanie sa práva na podanie odvolania voči predmetnému rozsudku, čo do výroku o vine i treste, vo vzťahu k obvinenému X. J. (i obvinenému S. Z.) následne písomne oznámil konajúcemu súdu i prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza. Právnym dôsledkom uvedeného procesného postupu bolo okamžité nadobudnutie právoplatnosti vyhláseného rozsudku a v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. nemožnosť napadnutia tohto rozsudku odvolaním, ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 písm. c) Tr. por.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

V zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. možno podať dovolanie aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu (súdu prvého stupňa), ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny. V citovanom zákonom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo prislúcha, a preto je subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Tr. por.) oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Tr. por. nevyhnutné vyvodit' z ďalších ustanovení Trestného poriadku. Ustanovenie § 257 ods. 5 Tr. por. nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom oprávnom prostriedku - dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s ustanovením § 369 ods. 2 Tr. por. a tiež s ustanovením § 372 ods. 1 prvá veta Tr. por. (R 12/2017).

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok, teda proti trestnému rozkazu (v zmysle § 368 ods. 2 písm. a) Tr. por.), proti rozsudku schvaľujúcemu dohodu o vine a treste (v zmysle § 334 ods. 4 Tr. por.), proti rozsudku po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (v zmysle citovaného § 257 ods. 5 Tr. por.), a, samozrejme, proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Ustanovenie § 369 ods. 2 Tr. por. neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Tr. por., pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie (oprávnené osoby) "okruh" rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Rozširujúci výklad § 257 ods. 5 Tr. por. v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. proti rozsudku súdu prvého stupňa, neprichádza do úvahy, a to ani s odkazom na právo na spravodlivý proces. Prípadná nezákonnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá § 369 ods. 1 Tr. por. (R 12/2017).

V prejednávanej veci vylučuje obvineného z okruhu osôb oprávnených podať dovolanie aj § 372 ods. 1 prvá veta Tr. por., podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Obvinený X. J. sa po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa vzdal práva podať odvolanie, a to aj za všetky oprávnené osoby. Tým deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok, potom sa sám zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku. Obvinený sa nemôže v ďalšom konaní podaním dovolania procesne účinne domáhať ochrany svojich práv, ak sa v predchádzajúcich štádiách konania o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral, respektíve ak vzdaním sa práva podať opravný prostriedok výslovne vyhlásil spokojnosť s rozhodnutím súdu. V takomto prípade možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako to už bolo konštatované vyššie.

Zhrnúc vyššie uvedené, dospel dovolací súd v zhode s ustálenou judikatúrou (R 12/2017) k záveru, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný po tom, ako obvinený urobil vyhlásenie o vine, je dovolanie síce prípustné (§ 257 ods. 5 Tr. por.), ale môže ho podať len minister spravodlivosti, a to na podnet príslušného subjektu v zmysle § 369 ods. 1 Tr. por.

S ohľadom na uvedené nemohol Najvyšší súd Slovenskej republiky považovať obvineného X. J. za osobu oprávnenú na podanie dovolania, keďže v danom prípade nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa (§ 369 ods. 2 Tr. por.) a obvinený ani nevyužil právo na podanie odvolania (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.